AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2021/1654 ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2021. április 29.)

az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal 2019. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

— tekintettel az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal 2019. évi pénzügyi évre szóló költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára,

— tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,

— tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság véleményére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0068/2021),

A. mivel bevételi és kiadási kimutatása [1] szerint az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (a továbbiakban: a hivatal) 2019. évi pénzügyi évre szóló végleges költségvetése 102 936 916,68 EUR volt, ami 2018-hoz képest 5,40 %-os növekedést jelent, mivel a hivatal költségvetése főképpen az uniós költségvetésből származik;

B. mivel a Számvevőszék a hivatal 2019. évi pénzügyi évről szóló éves beszámolójáról készített jelentésében (a továbbiakban: a számvevőszéki jelentés) megállapította, hogy kellő mértékben megbizonyosodott a hivatal éves beszámolójának megbízhatóságáról, továbbá elegendő ellenőrzési bizonyítékot szerzett az annak alapjául szolgáló ügyletek jogszerűségéről és szabályszerűségéről; mivel azonban a Számvevőszék korlátozott véleményt adott ki a kifizetések jogszerűségére és szabályszerűségére vonatkozó, a 2016., 2017. és 2018. évi pénzügyi évre vonatkozó megállapításaival kapcsolatban; mivel a 2019. évi pénzügyi évre vonatkozóan a számvevőszéki ellenőrzés feltárt egy másik hibát és az ehhez kapcsolódó kifizetéseket; mivel a Számvevőszék véleménye szerint a 2019. december 31-én véget ért évre vonatkozó éves beszámoló alapjául szolgáló kifizetések – a 2016., 2017. és 2018. évi pénzügyi évek hatásaitól és a 2019. évi megállapításhoz kapcsolódó kifizetésektől eltekintve – minden lényeges szempontból jogszerűek és szabályszerűek;

A 2018. évi mentesítési jelentés nyomon követése

1. örömmel veszi tudomásul, hogy 2019. június 16-án új ügyvezető igazgatót neveztek ki; örömmel veszi tudomásul a hivatal által a Parlament 2019. évi pénzügyi évre vonatkozó észrevételeiről készített részletes nyomonkövetési jelentést, különösen a 2019-ben odaítélt, a kölcsönmunkaerőre vonatkozó olaszországi keretszerződés sikeres megkötése és az uniós közbeszerzési szabályoknak való teljes körű megfelelés révén a közbeszerzés területén tett lépéseket; tudomásul veszi az irányítási struktúra javítása, valamint az átláthatóság és a hivatal hírnevének helyreállítása érdekében bevezetett korrekciós intézkedéseket;

2. megelégedéssel veszi tudomásul, hogy a hivatal 2019-ben további előrelépéseket tett a teljes mértékben eredményes és hatékony belsőkontroll-rendszer irányába, intézkedéseket vezetve be az ellenőrzési környezet, a kockázatkezelés, az ellenőrzési tevékenységek, valamint a tájékoztatási, kommunikációs és nyomonkövetési tevékenységek terén; üdvözli a belső kontrollokkal kapcsolatos önértékelés következtetését, miszerint 2018-hoz képest a belsőkontroll-rendszerek általános helyzete 2019-ben jelentősen javult;

Az Európai Csalás Elleni Hivatal (OLAF) által végzett vizsgálat eredménye

3. tudomásul veszi, hogy az Európai Csalás Elleni Hivatal jelentésének – amellyel a 2018. évi mentesítési jelentés részletesen foglalkozott – 2018 végi kézhezvételét követően a hivatal három fegyelmi eljárást kezdeményezett, amelyek jelenleg is folyamatban vannak; felhívja a hivatalt, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot a fegyelmi eljárások eredményéről, amint lezárultak;

Költségvetési és pénzgazdálkodás

4. megállapítja, hogy a 2019. évi pénzügyi év során folytatott költségvetés-ellenőrzési törekvések nyomán a költségvetés végrehajtási aránya 95,22 %-os volt, amely közelítőleg megegyezik 2018. évi pénzügyi évivel (95,02 %); megállapítja, hogy a kifizetési előirányzatok végrehajtási aránya 89,86 %-os volt, ami az előző évhez (88,08 %) képest 1,78 %-os növekedést jelent;

[1] HL C 391., 2019.11.18., 41. o.

5. emlékeztet arra, hogy a 2016. és 2017. évi pénzügyi évre vonatkozó számvevőszéki jelentés szerint a görögországi munkaerő-kölcsönzésre és a hivatal leszboszi létesítményeinek bérlésére vonatkozó közbeszerzési eljárások szabálytalanok voltak; emlékeztet arra, hogy a 2018. évi pénzügyi évre vonatkozó számvevőszéki jelentés szerint a hivatal olaszországi munkaerő-kölcsönzésre vonatkozó közbeszerzési eljárásai szabálytalanok voltak, jóllehet e szerződések alapján még nem történt kifizetés; aggályainak ad hangot azzal kapcsolatban, hogy a 2019. évi pénzügyi évre vonatkozó számvevőszéki jelentés szerint a hivatal külső szakértők kiválasztására és szerződtetésére irányuló eljárásaiban rendre hiányzott a megbízható ellenőrzési nyomvonal, emiatt nem volt bizonyíték arra, hogy a hivatal kiválasztási eljárásai során egyenlő bánásmódban részesítette a szakértőket; tudomásul veszi, hogy a Számvevőszék véleménye szerint – a 2016., 2017. és 2018. évi pénzügyi évi kifizetések jogszerűségéről és szabályszerűségéről alkotott korlátozott véleményben tárgyaltak hatásától (13 868 576 EUR), valamint a 2019-ben feltárt 111 304 EUR összegű hibától eltekintve – a 2019. december 31-én véget ért évre vonatkozó beszámoló alapjául szolgáló kifizetések minden lényeges szempontból jogszerűek és szabályszerűek; sajnálatosnak tartja, hogy – amint azt a Számvevőszék megállapította – a hivatal által a kölcsönzött munkavállalóknak Olaszországban és Görögországban teljesített kifizetések szabálytalanok voltak; üdvözli, hogy a hivatal 2019-ben korrekciós intézkedéseket hajtott végre a z említett szabálytalanságok kezelése érdekében;

6. emlékeztet a hivatal fontosságára a közös európai menekültügyi rendszer fejlesztése tekintetében, és kiemeli a hivatal pozitív hozzájárulását a menekültkérelmek következetesebb kezeléséhez, a tagállamok gyakorlati együttműködésének megerősítéséhez az európai menekültügy terén, valamint azt, hogy a hivatal segíti a tagállamokat a rászorulók védelmének biztosítása tekintetében fennálló kötelezettségeik teljesítésében, és menekültügyi szakértői központként működik; emlékeztet arra, hogy az EU+ országaiban 2019-ben mintegy 17 700 nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtottak be kísérő nélküli kiskorúak; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a kiskorúak számára speciális, őket védő befogadási rendszert hozzanak létre;

7. üdvözli, hogy a hivatal 2018 óta lépéseket tesz a Számvevőszék valamennyi észrevételével kapcsolatban, és hogy a Számvevőszék elismerését fejezte ki, hogy a cselekvési terv 61 intézkedése közül 30 intézkedés lezárult, 31 pedig folyamatban volt; hangsúlyozza, hogy a menedékkérők kérelmeivel szembeni méltányos és humánus bánásmód prioritást élvez az Unióban; tudomásul veszi a Számvevőszék 2019. évi azon megállapítását, hogy a hivatal költségvetéséből hiányzik az előre nem látható és sürgős operatív szükségletek fedezésére szolgáló rendkívüli tartalékalap; e tekintetben üdvözli, hogy a közelmúltban létrehoztak egy költségvetési tételt, amely a tagállamokat támogató, előre nem látható és sürgős operatív tevékenységekből eredő kiadások fedezéséhez szükséges vészhelyzeti alapok elkülönítésére szolgál;

Teljesítmény

8. sajnálattal állapítja meg, hogy a hivatal 2019-ben összesen 9 871 kifizetést teljesített, amelyből 1 312 (13,29 %) volt késedelmes; megállapítja, hogy 46 számla után összesen 25 652,34 EUR kamatot fizettek; megállapítja, hogy 2019 novemberében és decemberében javult a számlák határidő szerinti kifizetése; arra ösztönzi a hivatalt, hogy e tekintetben tartsa fenn és javítsa teljesítményét, és éves tevékenységi jelentésében továbbra is számoljon be erről a kérdésről;

9. elismeréssel veszi tudomásul a hivatal által 2019-ben az éves munkaprogram végrehajtása terén elért eredményeket; megjegyzi, hogy a hivatal sikeresen teljesítette az előre meghatározott 347 éves cél 82 %-át, túllépte a fő teljesítménymutatók 43 %-ára vonatkozó várakozásokat, teljesítette a fő teljesítménymutatók 31 %-át, kis híján teljesítette a fő teljesítménymutatók 8 %-át, és nem teljesítette a fő teljesítménymutatók 8 %-át;

10. megjegyzi, hogy az igazgatótanács 2019. június 7-én további mutatókat fogadott el, amelyeket 2020. február 18-án módosítottak, és amelyek szerint negyedévente jelentést kell tenni az igazgatótanácsnak a következő területeken: a hivatal munkaprogramjának végrehajtása, költségvetés és finanszírozás, emberi erőforrások, dolgozói elkötelezettség, belső kontrollok és közbeszerzés;

Személyzeti politika

11. megállapítja, hogy 2019. december 31-én a létszámterv végrehajtása 75,35 %-os szintet ért el: az uniós költségvetés értelmében engedélyezett 284 ideiglenes alkalmazotti álláshelyből (2018-ban 214 engedélyezett álláshely volt) 214-re neveztek ki ideiglenes alkalmazottat; megállapítja, hogy ezen felül 72 szerződéses alkalmazott és 9 kirendelt nemzeti szakértő dolgozott a hivatalnál 2019-ben; megelégedéssel veszi tudomásul, hogy a hivatal munkaerő-felvételi terve 2020-ig 500 fős személyzetet irányoz elő; rámutat arra, hogy a hivatal nem tudná a szükséges mértékben támogatni a tagállamok menekültügyi rendszereit anélkül, hogy ideiglenes alkalmazottakat és a tagállamokból kirendelt nemzeti szakértőket alkalmazna; tudomásul veszi a hivatal 500 tagállami szakértőből álló menekültügyi tartalékállományra irányuló javaslatát; felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy sürgősen értékeljék és kezeljék ezt a kérdést, lehetővé téve a hivatal számára hogy megbízatásának maradéktalanul eleget tegyen; örömmel veszi tudomásul, hogy a munkaerő-felvétel helyzete jelentősen javult; hangsúlyozza, hogy a hivatalnak további előrelépéseket kell tennie a munkaerő-felvétel terén; felhívja a hivatalt, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot e terv végrehajtásáról;

12. sajnálatosnak tartja, hogy a hivatal továbbra is ideiglenes munkavállalókra támaszkodik a telepített nemzeti szakértők hiányának ellensúlyozása érdekében; felhívja a tagállamokat, hogy tegyenek eleget a nemzeti szakértőkkel kapcsolatos kötelezettségeiknek, mivel ennek elmulasztása arra kényszeríti a hivatalt, hogy külső vállalkozókat vegyen igénybe;

13. arra ösztönzi a hivatalt, hogy folytassa a hosszú távú emberierőforrás-politikai keret kidolgozását, amely a munka és a magánélet közötti egyensúlyra, az egész életen át tartó pályaorientációra és karrierfejlesztésre, a nemek közötti egyensúlyra, a távmunkára, a földrajzi egyensúlyra, valamint a fogyatékossággal élők felvételére és integrációjára irányul;

14. aggályainak ad hangot azzal kapcsolatban, hogy 2019-ben a felső vezetés nyolc férfiból és három nőből állt; megelégedéssel veszi tudomásul, hogy az igazgatótanács tekintetében sikerült elérni a nemek közötti megfelelő egyensúlyt (16 férfi és 16 nő); kéri a hivatalt, hogy a jövőben biztosítsa a nemek közötti egyensúlyt a felső vezetők és a személyzet körében;

15. tudomásul veszi, hogy a hivatal a személyek méltóságának védelmére és a zaklatás megakadályozására vonatkozó politikát fogadott el;

16. tudomásul veszi a hivatal válaszát, miszerint 2019-ben az álláshelyek 81 %-át betöltötték (ami 2018-hoz képest 7 %-os növekedést jelent), és hogy a személyzet cserélődése a 2018. évi 10 %-ról 2019-ben 7 %-ra csökkent;

17. tudomásul veszi a Bíróság előtt a kölcsönzött munkavállalók igénybevételével kapcsolatban folyamatban lévő bírósági eljárást (C-948/19. sz., Manpower Lit-ügy), amely a 2008/104/EK irányelvnek ([2]) az uniós ügynökségekre való alkalmazásával kapcsolatos számos kérdést érint;

Közbeszerzés

18. örömmel veszi tudomásul, hogy a hivatal 2019. február 15-én közbeszerzési szabályokra és szerződéskezelésre vonatkozó eljárási standardokat fogadott el, valamint lépéseket tett a közbeszerzési ügyekkel kapcsolatos képzések és a közbeszerzési ügyekkel kapcsolatban a helyi irodákkal folytatott kommunikáció terén;

Az összeférhetetlenség megelőzése és kezelése, etika és átláthatóság

19. tudomásul veszi a Számvevőszék azon megállapítását, hogy az 5 %-os létszámcsökkentési cél hivatal általi végrehajtása mind Görögországban, mind Olaszországban hiányhoz vezetett az informatikai szolgáltatások területén, és megnehezítette a vonatkozó szerződések időzítésének és időtartamának előrejelzését, továbbá üdvözli, hogy a hivatal átalakította a szerződésmintáit oly módon, hogy azok tartalmazzák a szerződés alapján teljesítendő eredmények jegyzékét; felhívja a hivatalt, hogy legyen éber annak biztosítása érdekében, hogy a hivatal és az ikt-tanácsadók között ne legyen kétértelműség vagy félreértés a kölcsönzött-munkavállalói viszonyról vagy munkaviszonyról;

20. tudomásul veszi a hivatal által a mentesítésért felelős hatóságnak az érdekeltségi nyilatkozatokra vonatkozóan adott választ, amely szerint a szolgálatba lépéskor minden alkalmazott érdekeltségi nyilatkozatot ír alá; tudomásul veszi, hogy az igazgatótanács valamennyi tagjának és az ügyvezető igazgatónak az önéletrajza és érdekeltségi nyilatkozata elérhető a hivatal honlapján; felhívja a hivatalt, hogy honlapján sürgősen, késedelem nélkül tegye közzé a többi felső vezető érdekeltségi nyilatkozatát és önéletrajzát, és számoljon be a mentesítésért felelős hatóságnak az e tekintetben hozott intézkedésekről; hangsúlyozza, hogy ezeket a nyilatkozatokat függetlenül kell elkészíteni, és nem alapulhatnak kizárólag önbevallásokon;

21. üdvözli a hivatal összeférhetetlenségek megelőzésére és kezelésére vonatkozó szabályainak felülvizsgálatát a Bizottság legutóbbi iránymutatásai alapján; javasolja, hogy ezeket a szabályokat építsék be a hivatal valamennyi tevékenységébe, például a képzésbe, a közbeszerzésbe és a munkaerő-felvételbe;

22. hangsúlyozza, hogy az uniós intézményekre és ügynökségekre vonatkozó jelenlegi etikai keret széttagoltsága és a meglévő rendelkezések közötti koordináció hiánya miatt jelentős hiányosságokkal küzd; kiemeli, hogy az említett kérdéseket egy közös etikai keret létrehozásával kell kezelni, biztosítva a valamennyi uniós intézményre és ügynökségre vonatkozó magas szintű etikai normák alkalmazását;

23. hangsúlyozza, hogy egyes tisztviselők nyilatkozatokat töltenek ki arról, hogy esetükben nem áll fenn összeférhetetlenség, és az etikai normák tiszteletben tartása tekintetében önértékelést végeznek; kiemeli azonban, hogy az ilyen saját nyilatkozatok és önértékelések nem elegendőek, és ezért további ellenőrzésre van szükség;

24. elismeréssel veszi tudomásul, hogy megerősítették az etikával és feddhetetlenséggel kapcsolatos eljárásokat, többek között a figyelemfelkeltő intézkedéseket; üdvözli, hogy az igazgatótanács a személyek méltóságának védelmére, valamint a pszichológiai és szexuális zaklatás megakadályozására vonatkozó politikát fogadott el, üdvözli továbbá a bizalmi tanácsadók kinevezésére irányuló eljárás végrehajtását, valamint az etikai kapcsolattartó kinevezését a humánerőforrás-csoporton belül; felhívja az hivatalt, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az említett intézkedések végrehajtásáról és hatékonyságáról;

([2]) Az Európai Parlament és a Tanács 2008/104/EK irányelve (2008. november 19.) a munkaerő-kölcsönzés keretében történő munkavégzésről (HL L 327., 2008.12.05., 9. o.).

25. üdvözli, hogy az igazgatótanács 2019. szeptember 20-i határozatában iránymutatásokat fogadott el a visszaélések bejelentésére vonatkozóan, és tudomásul veszi, hogy a hivatal humánerőforrás-csoportja e-mailben tájékoztatta a személyzetet ezekről a fejleményekről; felhívja az hivatalt, hogy tájékoztassa a mentesítésért felelős hatóságot az intézkedés végrehajtásáról és hatékonyságáról;

Belső kontrollrendszerek

26. üdvözli, hogy – amint azt a Számvevőszék megállapította – visszaállították a belső jogi szolgálatot, felvettek egy vezető jogi tisztviselőt és a tervek között szerepel ennek a funkciónak a megerősítése, felvettek továbbá egy utólagos ellenőrzéseket végző ellenőrt, valamint létrehoztak egy új belső és utólagos ellenőrzési szolgálatot; tudomásul veszi, hogy a belső ellenőrzési részleg létrehozásán még gondolkodnak, várva a költséghatékonysági elemzés végrehajtását;

27. üdvözli az ügyvezető igazgató 2019. szeptember 30-i határozatát a hivatalon belüli bizalmi álláshelyek azonosításáról és kezeléséről; felhívja a hivatalt, hogy dokumentálja a kockázatcsökkentő kontrollokat azokban az esetekben, amikor kivételt kell tenni;

28. a hivatal több helyszínen való elhelyezkedésével kapcsolatos kihívások tekintetében megállapítja, hogy a hivatal törekedett rá, hogy az irodabérleti szerződések aláírásakor megfeleljen az alkalmazandó szabályoknak; megjegyzi, hogy a hivatalnak 2021 első negyedévére rendelkeznie kell az épületek és a kapcsolódó szolgáltatások kezelésére vonatkozó szabályokkal; felhívja a hivatalt, hogy továbbra is teremtsen egyensúlyt a működési követelmények és az alkalmazandó szabályoknak való megfelelés között;

Egyéb megjegyzések

29. megállapítja, hogy a hivatal igazgatótanácsa 2019. november 26-án elfogadta az új szervezeti felépítést; helyesli a hivatal irányítási struktúráinak megerősítését, beleértve az ügyvezető igazgató hivatalának feladatait is; hangsúlyozza a közbeszerzési funkció további megerősítésének fontosságát, tekintettel a Számvevőszéknek a szabálytalan eljárásokra és a kapcsolódó kifizetésekre vonatkozó, folyamatban lévő megállapításaira; tudomásul veszi a hivatalnak a Számvevőszék megállapítására adott válaszát és a hivatal által annak érdekében tett intézkedéseket, hogy a mulasztások ne ismétlődjenek meg;

30. kiemeli azokat a médiabeszámolókat, amelyek szerint a hivatal jogellenesen gyűjtött személyes adatokat a migránsokról, anélkül, hogy tájékoztatta volna az adatgyűjtés által érintett személyeket ([3]); tudomásul veszi az európai adatvédelmi biztos által a hivatalnak a közösségi média nyomon követéséről küldött levelet, amelyben az adatvédelmi biztos arra a következtetésre jutott, hogy a hivatal e tekintetben folytatott tevékenysége sérti az általános adatvédelmi rendeletet ([4]); üdvözli a hivatal azon döntését, hogy az európai adatvédelmi biztos levele nyomán határozatlan időre leállítja a közösségi médiában végzett nyomonkövetési tevékenységeit;

31. hangsúlyozza, hogy fokozni kell a hivatal digitalizálását a belső működés és az irányítási eljárások tekintetében; hangsúlyozza, hogy a hivatalnak továbbra is proaktívnak kell lennie e tekintetben, hogy mindenképpen elkerülhető legyen az uniós ügynökségek közötti digitális szakadék; hangsúlyozza azonban, hogy minden szükséges biztonsági intézkedést meg kell tenni a kezelt adatok online biztonságát fenyegető kockázatok elkerülése érdekében;

32. ösztönzi a hivatalt, hogy továbbra is mozdítsa elő a láthatóságának növelése érdekében végzett munkáját és tevékenységeit;

33. felhívja a hivatalt, hogy a hatékonyság javítása érdekében továbbra is fokozza az együttműködést és a bevált gyakorlatok megosztását a többi uniós ügynökséggel (humánerőforrás-gazdálkodás, épületkezelés, informatikai szolgáltatások és biztonság);

34. a mentesítő határozatot kísérő horizontális jellegű egyéb észrevételei tekintetében utal az ügynökségek teljesítményéről, pénzgazdálkodásáról és ellenőrzéséről szóló, 2021. április 29-i állásfoglalására ([5]).

([3]) https://euobserver.com/investigations/146856
([4]) https://edps.europa.eu/sites/default/files/publication/19-11-12_reply_easo_ssm_final_reply_en.pdf
([5]) Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0215.